

หัวข้อวิทยานิพนธ์   พฤศจิกายนภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย   นางสาวรัตนา ศรีลา

สาขา   การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา   บริหารจัดการศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ   รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ

กรรมการ   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาท)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา)

วันที่.....เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวรัตนา ศรีลา

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชัย นิลเกษ ประธานกรรมการ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิต จำนวน 180 รูป ฝ่ายคฤหัสถ์ จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมุ่งงานสูงและมุ่งสัมพันธ์สูง มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 87.82 การจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ร้อยละ 84.62 และการประเมินผลการเรียน ร้อยละ 83.33 ส่วนผู้บริหารที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมุ่งงานต่ำและมุ่งสัมพันธ์สูง มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 90 การจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ร้อยละ 84.08 และการประเมินผลการเรียน ร้อยละ 80.93

สำหรับผู้บริหารที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมุ่งงานต่ำและมุ่งสัมพันธ์ต่ำมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 85.29 การจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ร้อยละ 84.12 และการประเมินผลการเรียน ร้อยละ 83.38 ในขณะที่ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมุ่งงานสูงและมุ่งสัมพันธ์ต่ำ มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 86.62 การจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ร้อยละ 82.33 และการประเมินผลการเรียน ร้อยละ 84.56

The Title : Leadership Behavior of Administrators and Participation in Academic Affairs of Buddhist Sunday Education Center, Chiang Mai Province

The Author : Miss Ruttana Sonla

Program : Community Research and Development

Thesis Advisors : Associate Professor Dr.Boon Nilket Chairman
Assistant Professor Dr.Aurapin Siriboonma Member

ABSTRACT

This research investigated leadership behavior of administrators and participation in academic affairs of the Buddhist Sunday Education Center, Chiang Mai Province. The sample under study comprised 180 Buddhist monk instructors and 120 layman instructors. The instrument used was a questionnaire with items related to essentials of the above topic. Whereupon, the collected data were analyzed through the application of mean and percentage.

The findings were summarized as follows :

Respondents revealed that administrators who had shown high initiating structure leadership behavior and high consideration had participated in implementing the curriculum with respect to instruction and learning 87.82%, acquiring textbooks and instructional materials 84.62%, and learning assessment 83.33%. While administrators who had shown low initiating structure leadership behavior and high consideration had participated in implementing the curriculum with regard to instruction and learning 90.00% acquiring textbooks and instructional materials 84.08%, and learning assessment 80.93%.

Regarding administrators who had shown low initiating structure leadership behavior and low consideration; they had participated in implementing the curriculum concerning instruction and learning 85.29%, acquiring textbooks and instructional materials 84.12%, and learning assessment 83.38%. Moreover, administrators who had shown high initiating structure leadership behavior and low consideration had participated in implementing curriculum relating to instruction and learning 86.62%, acquiring textbooks and instructional materials 82.33%, and learning assessment 84.56%.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ พงษ์วาท กรรมการผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อัมพร ศิริบุญมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทระปัญญา และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยสร จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ หัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ นักวิชาการวัฒนธรรมอำเภอ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาช่วยประสานงานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยขอขอบคุณครูผู้สอนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีอุปการคุณทุกท่าน และขอขอบคุณ คุณครูอรพิน ใจสัก ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการพิสูจน์อักษร และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี หากว่างานวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีคุณความดีและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผู้วิจัยขอแบ่งปันคุณความดีนี้ให้กับผู้ให้ความกรุณาช่วยเหลือในทุกด้านด้วยดีตลอดมา

รัตนา ศรีลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความเป็นมาและการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	6
ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร.....	9
การมีส่วนร่วมในงานวิชาการ.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ประวัติผู้วิจัย.....	76
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	78
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ภาคผนวก ง ระเบียบข้อบังคับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	88
ภาคผนวก จ ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเฮนเดล.....	99
ภาคผนวก ฉ รายชื่อศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	34
4.1	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
4.2	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านมุงงานและมุงสัมพันธ จําแนกกลุ่มตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิต และคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่.....	41
4.3	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 1 (มุงงานสูง มุงสัมพันธสูง) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	42
4.4	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 2 (มุงงานต่ำ มุงสัมพันธสูง) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	44
4.5	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 3 (มุงงานต่ำ มุงสัมพันธต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	46
4.6	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 4 (มุงงานสูง มุงสัมพันธต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	48
4.7	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 1 (มุงงานสูง มุงสัมพันธสูง) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหาดํารงและอุปกรณ์การเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.8	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 2 (มุ่งงานต่ำ มุ่งสัมพันธ์สูง) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	52
4.9	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 3 (มุ่งงานต่ำ มุ่งสัมพันธ์ต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่.....	54
4.10	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 4 (มุ่งงานสูง มุ่งสัมพันธ์ต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการจัดหาตำราและอุปกรณ์การเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่.....	56
4.11	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 1 (มุ่งงานสูง มุ่งสัมพันธ์สูง) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ...	58
4.12	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 2 (มุ่งงานต่ำ มุ่งสัมพันธ์สูง) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัด เชียงใหม่....	60
4.13	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 3 (มุ่งงานต่ำ มุ่งสัมพันธ์ต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ...	62
4.14	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร กลุ่มที่ 4 (มุ่งงานสูง มุ่งสัมพันธ์ต่ำ) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	64

...

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	4
2.1	แผนภูมิหน้าที่ของคณะกรรมการ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	8
2.2	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านมุงงาน และด้านมุงสัมพันธ์.....	12
2.3	ตาข่ายการบริหารงานของเบลคและมุดัน.....	14
2.4	ความสัมพันธ์ของโครงสร้างหลักสูตร.....	20
2.5	ขอบข่ายของหลักสูตร.....	22

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่